Blogi

IMF ennustaa laimeana jatkuvaa talouskasvua

Kansainvälinen talous, IMF | 23.10.2024 | Anni Norring

KIRJOITTAJA

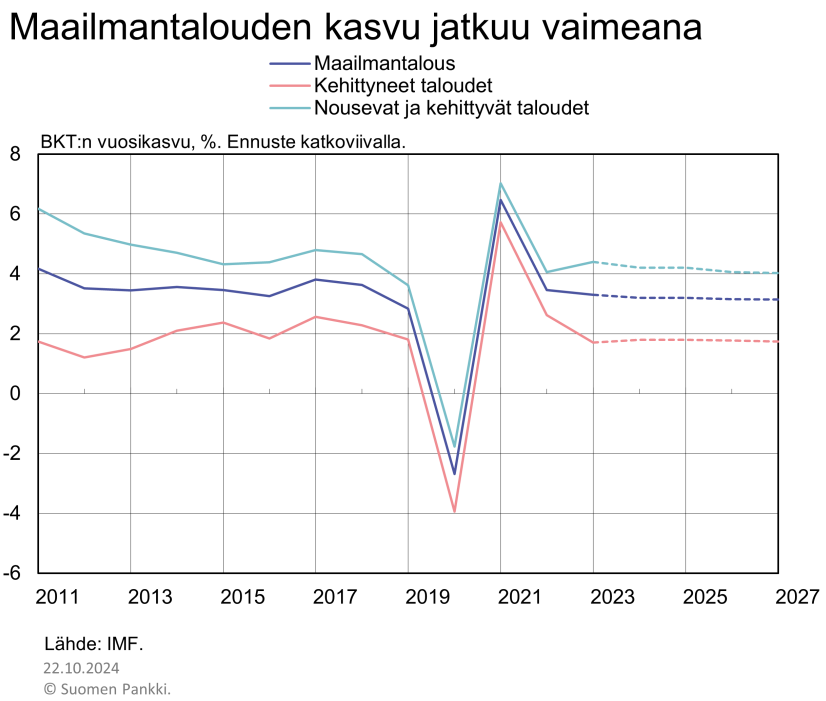
Anni Norring
Vanhempi ekonomisti

IMF (International Monetary Fund, Kansainvälinen valuuttarahasto) julkaisi syksyn ennusteensa World Economic Outlook -raportissa 22. lokakuuta. IMF:n syksyn ennuste kertoo maailmantalouden kasvun jatkuvan vakaana, mutta hitaana. Viime vuoden synkkä riskinäkymä ei ole toteutunut, vaikka kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla on nähty levottomuutta ja geopoliittinen tilanne on kärjistynyt.

IMF (International Monetary Fund, Kansainvälinen valuuttarahasto) julkaisi syksyn ennusteensa World Economic Outlook -raportissa 22. lokakuuta. IMF:n syksyn ennuste kertoo maailmantalouden kasvun jatkuvan vakaana, mutta hitaana. Viime vuoden synkkä riskinäkymä ei ole toteutunut, vaikka kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla on nähty levottomuutta ja geopoliittinen tilanne on kärjistynyt. Viime vuosina talouteen on kohdistunut poikkeuksellista epävarmuutta ja IMF:n ennustelukuja on julkaisujen välillä muutettu paljonkin. Tällä kertaa kevään odotuksiin nähden ennuste on lähes muuttumaton.

IMF ennustaa maailmantalouden jatkavan 3,2 prosentin kasvua vuosina 2024 ja 2025 (kuvio 1). Kasvu jatkuu samaa noin kolmen prosentin vauhtia tästä hamaan tulevaisuuteen. Tämä on reilusti alle viime vuosikymmenten noin neljän prosentin keskiarvoa hitaampaa. Maailmantalous näyttää asettuneen pysyvästi hitaamman kasvun uralle.

Kuvio 1.

Lyhyellä aikavälillä talousnäkymiä määrittelee IMF:n mukaan etenkin muuttuva talouspolitiikan viritys. Inflaatio hidastuu ja lähestyy keskuspankkien hintavakaustavoitteita, minkä ansiosta rahapolitiikkaa voidaan keventää. Samalla historiallisen korkeat julkisen velan tasot pakottavat finanssipolitiikan kiristymään, jotta puskureita ja liikkumavaraa voidaan kasvattaa.

Keskipitkän aikavälin talousnäkymien osalta IMF korostaa geopoliittisten jännitteiden, geotaloudellisen fragmentaation ja rakenneuudistusten viivästymisen talouskasvua hidastavia vaikutuksia. Kovin syvällisesti IMF ei geopolitiikan vaikutuksia analysoi, vaikka on selvää, että esimerkiksi Venäjän hyökkäyssodan talousvaikutukset ovat edelleen suuria. Jos Lähi-Idän monisyisen konfliktin eskaloituminen nostaisi merkittävästi öljyn hintaa, olisi se suuri negatiivinen shokki maailmantalouteen sen lisäksi, että alueen oma talous rampautuisi vuosiksi eteenpäin.

Negatiiviset riskit vahvistuneet

Keväällä IMF katsoi riskinäkymän tasapainottuneen, mutta nyt negatiiviset riskit ovat jälleen vahvistuneet. Rahapolitiikan aiempi kiristyminen voi välittyä talouksiin odotuksia hitaammin ja voimakkaammin. Jos rahoitusolot pysyvät tämän seurauksena odotuksia kireämpänä, voi tämä johtaa levottomuuteen rahoitusmarkkinoilla. Nousevien talouksien osalta IMF näkee, että velkaongelmat voivat kärjistyä ja Kiinan kiinteistömarkkinoiden ongelmat jäädä ratkaisematta. Geopoliittiset jännitteet näkyvät riskeissä lähinnä raaka-ainehintojen nousun ja protektionismin

lisääntymisen kautta – reaalitaloudelliset riskit jätetään mielikuvituksen varaan.

Maailmantalouden kasvua kiihdyttäviä, yläsuuntaisia riskejä IMF ei juuri korosta. Vain rakenneuudistusten yllättävä kiihtyminen ja kehittyneiden talouksien julkisten investointien kasvu noteerataan raportissa.

Rahoitusvakausriskit ovat lyhyellä aikavälillä tasapainossa, mutta pidemmän aikavälin haavoittuvuudet herättävät huolta. Rahapolitiikan keveneminen on pitänyt kansainväliset rahoitusolot maltillisina, nousevat taloudet eivät ole ajautuneet talousongelmiin ja markkinoiden volatiliteetti ei ole riistäytynyt käsistä. IMF kuitenkin korostaa, että keveät rahoitusolot voivat johtaa haavoittuvuuksien kasvuun ja pidemmän aikavälin riskien kasvuun, vaikka lyhyellä aikavälillä rahoitusvakauteen ei kohdistu merkittäviä huolia. Haavoittuvuudet, kuten kasvavat velkatasot ja riskinotto, voivat kärjistyä kriisiksi taloudellisen ja geopoliittisen epävarmuuden vuoksi. Elokuun 2024 markkinamyllerrys antoi viitteitä siitä, miten voimakkaita markkinareaktiot voivat olla, kun yhtälössä painavat volatiliteetti ja velkavipujen käyttö.

Maiden talousnäkymät jatkavat eriytymistään

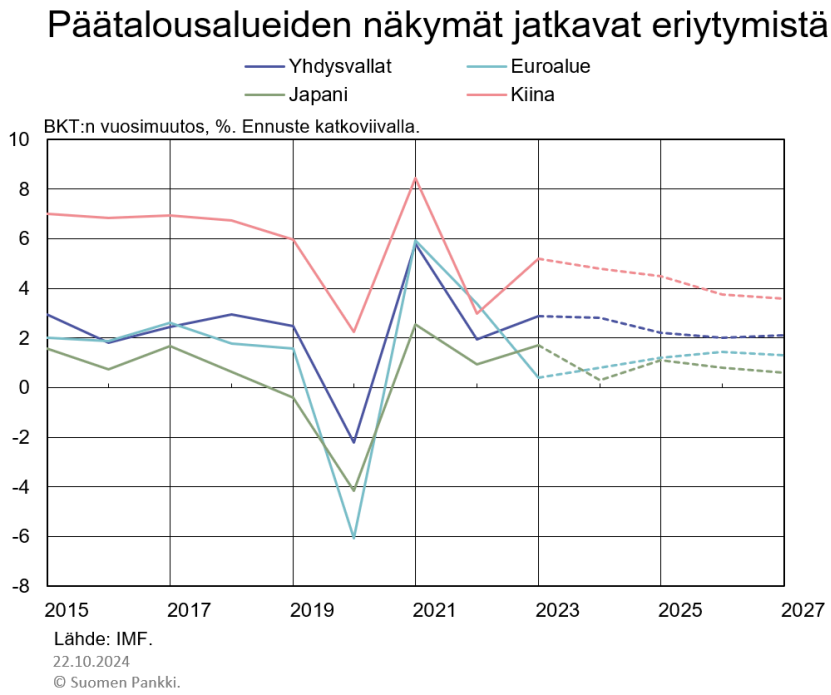
Muuttumaton maailmantalouden kasvuennuste kätkee alleen sen, että maiden välinen eriytyminen jatkuu. Siinä missä kehittyneet taloudet ovat lähestyneet COVID-19-pandemiaa edeltäneitä kasvu-uriaan, ovat talouden vauriot kehittyvissä ja matalan tulotason maissa pysyvämpiä.

Kehittyneiden talouksien kasvun odotetaan jatkuvan 1,8 prosentin vauhdissa koko ennustejakson ajan, mutta lähinnä Yhdysvaltojen ansiosta. Yhdysvaltojen kasvun odotetaan kuitenkin hidastuvan vuonna 2025, kun yksityinen kulutus heikkenee, työmarkkinoiden kireys vähenee ja finanssipolitiinen elvytys maltillistuu. Euroalueella kasvun odotetaan vihdoin kiihtyvän kulutuksen ja nettoviennin ansiosta, vaikka Saksan ja Italian teollisuuden heikko vire painaa kasvua. Kuten Suomen Pankki viimeisimmässä rahapolitiikkakatsauksessaan, myös IMF kiinnittää huomiota euroalueen teollisuuden rakenteellisiin ongelmiin.

Myös *nousevien ja kehittyvien talouksien* joukossa näkymät eriytyvät, vaikka maajoukko jatkaa tasaista, noin 4 prosentin kasvua. Lähi-Idässä ja Saharan eteläpuolisessa Afrikassa kasvua painaa raaka-aineiden tuotannon häiriöt, konfliktit ja äärimmäiset sääilmiöt. Aasiassa puolijohteiden ja elektroniikan kysynnän kasvu sekä Kiinan ja Intian julkiset investoinnit pitävät kasvua yllä. Kiinan hidastuvan kasvun ajureina IMF korostaa kiinteistömarkkinoiden jatkuvia ongelmia ja kulutuskysynnän heikentymistä, mitä myös Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitos Bofit on pitänyt esillä. Venäjän talouden kehityksen ennakoinnin vaikeudesta kertoo se, että IMF on kevään ennusteeseen nähden korjannut vuoden 2024 ennustetta reilusti ylöspäin ja vuoden

2025 reilusti alaspäin. IMF odottaa Venäjän talouden kasvavan noin 3,6 % tänä ja 1,3 % ensi vuonna, mikä on linjassa Bofitin tuoreen ennusteen kanssa.

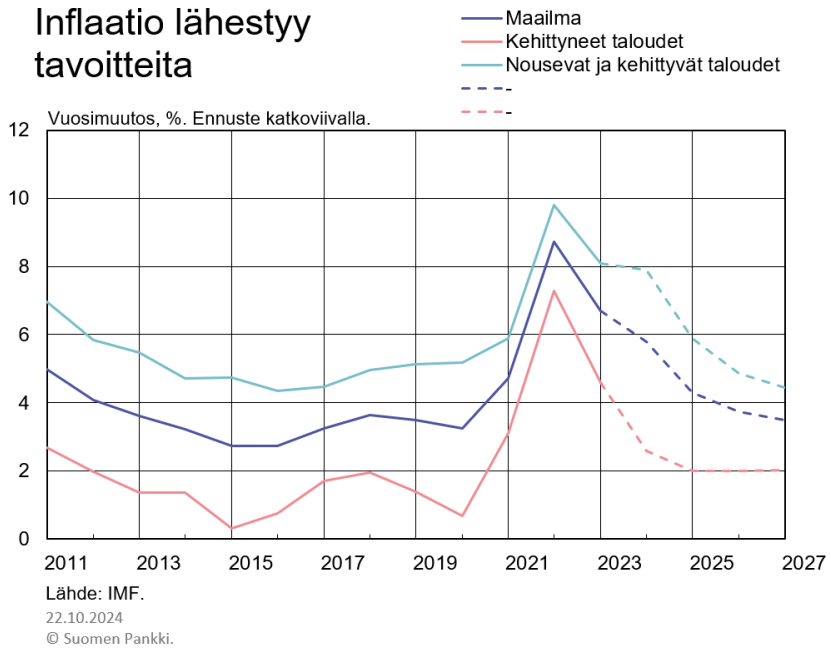
Kuvio 2.

Inflaation hidastuminen yllättänyt, kansainvälisen kaupan näkymät vaisut

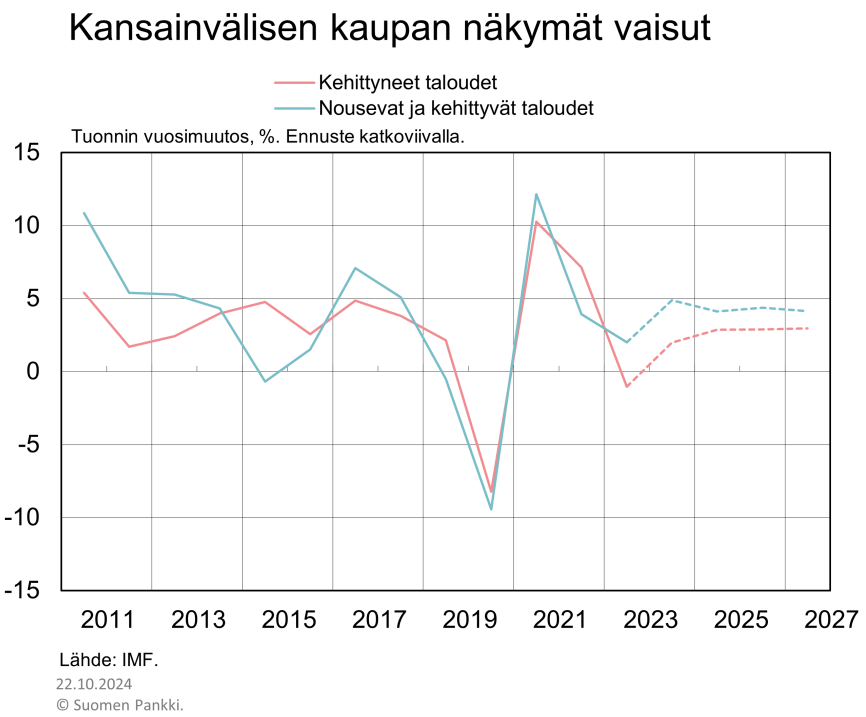
Inflaatio on ollut suurin yllättäjä hidastuessaan selvästi odotuksia nopeammin nousevissa ja kehittyvissä talouksissa, joissa maakohtaiset erot ovat toki suuria. Suurimman osan talouksista odotetaan saavuttavan hintavakaustavoitteet vuoden 2025 aikana pohjainflaation hidastuessa laaja-alaisesti tänä ja ensi vuonna. Hidastumista on saatu odottaa, sillä pohjainflaation sitkeys on johtunut vauhdikkaana jatkuneesta palveluhintojen inflaatiosta. Työvoimaintensiivisemmän palvelusektorin inflaatio heijastelee nimellisten palkkojen nousua, mutta IMF katsoo tämän kehityksen olevan linjassa aiempien nopean inflaation jaksojen kokemusten kanssa eikä pidä sitä huolestuttavana.

Kuvio 3.

Kansainvälisen kaupan kasvu romahti vuonna 2023 vain 0,8 prosenttiin. Siihen suhteutettuna näkymät ovat nyt ruusuiset: kasvun odotetaan toipuvan vuoden 2024 aikana 3,1 prosenttiin ja 2025 aikana 3,4 prosenttiin. Tämä jää kuitenkin selvästi alle 4,9 prosentin keskipitkän aikavälin keskiarvon. Toisaalta kansainvälisen kaupan kasvun ja maailmantalouden kasvun suhde pysyy vakaana. Kun maailmantalouden näkymät ovat vaisut, olisikin yllättävää nähdä kaupan kasvavan kohisten.

Kuvio 4.

Politiikkasuosituksissaan IMF korostaa julkisen talouden kestävyyden turvaamista

IMF:n mukaan keskuspankkien on huolehdittava siitä, että inflaatiotavoitteet saavutetaan vahingoittamatta liiaksi työllisyyttä ja kasvua. Finanssipolitiikan osalta IMF alleviivaa julkisen talouden tasapainottamista ja kestävyyden turvaamista. Finanssipolitiikan liikkumatilaa on kasvatettava ja velkakestävyyttä vahvistettava. Pidemmän aikavälin politiikkaprioriteeteista IMF korostaa rakenneuudistuksia ja multilateralismia tukemaan kestävän kasvun edellytyksiä, vihreän siirtymän vauhdittamista ja velkakestävyyttä.

Asiasanat

ennuste, IMF, kansainvälinen talous